

Svedectvo pani Irmu Schelingovej

Naša návšteva pri Zdenke vo väznici v Rimavskej Sobote

Môj manžel Cyril Scheling bol bratom dnes už blahoslavenej Zdenky. Narodil sa ako posledný z jedenástich súrodencov a bol o tri roky mladší. Vekom i detským a mladickým svetom si boli veľmi blízko, čo im ostalo na celý život. Cyrila mala Zdenka na starosti od útleho detstva, keď ho vozila na hrkotavej sedalnici po hrboľatej ceste hore, dolu po ulici v Krivom a bola to ona, ktorá ho zašikovala **za ruku v prvý deň školy, aj ho učila prvé písmená, či počty.**

Po odchode do kláštora si často písali listy a neskoršie si Cyril pokladal za povinnosť Zdenku aspoň raz do roka v Bratislave navštíviť. V júli roku 1947 na jeho meniny a sviatok Cyrila a Metoda takto začína svoj blahoprajný list :

„ Drahý milovaný brat !

Rada by som Ti darovala celú nádheru leta a všetku krásu kvetov by som vpletla do jednej kytičky a poslala čo dar k Tvojmu milému menu.“

Boli sme spolu štyri roky ako manželia, keď Zdenku zatkli. Manžela Cyrila sa to veľmi dotklo. Nevedel však o jej veľkom utrpení, pretože cez múry a steny žalárov na povrch žiadne informácie nevyplávali. Bývali sme vtedy v horárni neďaleko Šafárikova. Po jej odsúdení ju zaradili do ženskej väznice v Šafárikove, odkiaľ nám poslala krátky list s povolenkou, že jej môžeme poslať kilogramový balík. To sme aj radi urobili. Povolenky takto prichádzali každý mesiac až v ktoromsi období prestali. Zdenke zásielky zakázali Podľa všetkého to bolo za trest, že odmietla spoluprácu pri udávaní svojich spoluväzenkýň.

Až jedného dňa na jar roku 1953 prišlo povolenie na návštevu. A tak sme išli aj s našou vtedy dvojročnou dcérkou Zdenkou, ktorú sme pomenovali podľa jej rehoľného mena. Rimavská Sobota nebola ďaleko od nás cesty autobusom. Privítal nás nevýudny objekt väznice. V návštevnnej miestnosti nebolo nič, okrem dlhého stola. Tam sme chvíľu čakali na Zdenku. Priviedli ju v hrubom tmavošedom väzenskom obleku. Bola vychudnutá a bledá. Vedľa nej stála uniformovaná ,ozbrojená a veľmi surová dozorkyňa. Upozornila nás všetkých na všetky zákazy o čom sa môžeme rozprávať. Samozrejme sme si nemohli podať ruky, ani jej odovzdať prinesený balíček.

Ona nás pozdravila, usmiala sa a vyslovovala otázky ako sa máme, ako rodina v Krivej, prihovárala sa aj maličkej Zdenke. Určite by ju bola rada pohladila aj nás všetkých vyobjímala.

My sme stáli na druhom konci stola a neboli sme schopní žiadnej odpovede. Manželovi Cyrilovi pri pohľade na svoju sestru prebehli myslou všetky tie roky a udalosti spoločného detstva a rodiny i neskoršia láska ku nám všetkým, ktorou nás vždy zahŕňala. Keď ju videl v takomto stave a ponížení oči mu zalialo slzami a nebol schopní žiadneho slova. Rovnako tak bolo aj mne. Hrdlá nám zovrelo v hrudi čosi stisklo a nebolo nám do reči. To už bol prejav emócií, ktoré sa vo väznici netolerovali a jedovatá dozorkyňa nariadila návštevu ukončiť.

Odišli sme bez rozlúčky. Manželovi Cyrilovi neustále slzili oči v autobuse i doma a dlho sme spoločne neprevraveli. Mne bolo najviac ľúto, že som jej nemohla odovzdať malý balíček. Bola by mala aspoň

spomienku na nás a prilepšenie ku mizernej väzenskej porcii. Ťarchu surovosti, násilia a bezcitnosti sme dlho nemohli uniesť a mám ju podnes pred očami.

Zdenku potom po krátkom čase odviezli do Čiech, do Pardubíc za trest, že odmietla spoluprácu proti svojim kolegyniam. Tam sme ju už nemohli ísť navštíviť, ani sme ju už živú nevideli. Manžel Cyril sa zúčastnil jej pohrebu v Trnave. Prišiel smutný a dlho sa nad všetkým zamýšľal. Ja som ostala doma s našou ďalšou druhou dcérou.

Staré slovenské príslovie hovorí, že človek si pri rodinnom zväzku rodinu nevyberá. Životné cesty spojili nás dvoch s manželom Cyrilom a to vyše stovky kilometrov zo severu na juh Slovenska. Zdenka bola s nami po celý čas. V roku 1975 ako 56 ročný zomrel a ja som sa neskôršie v pokročilom veku ocitla v bytovom zariadení pre starších v Martine. Tam, takmer po päťdesiatich rokoch od udalosti v spomínanej väznici ma upozornila priateľka, že podobný obraz blahoslavenej Zdenky aký mám ja na stene izby, má aj staršia pani, ktorá tu prišla po dlhých rokoch z Anglicka. Samozrejme som ju išla navštíviť.

„Ako a odkiaľ poznáte túto sestričku?“, opýtala som sa.

„Ako by som ju nepoznala“, odpovedala pani. Boli sme spolu pred päťdesiatimi rokmi v Pankráckej väznici v Prahe.“ Je to blahoslavená setra Zdenka Schelingová a tá mi ostala v pamäti na celý život. Bola to skvelá žena a ja som ju opatrovala keď bola po dobití operovaná. Podnes vidím jej zráňané a amputované prsia. Bol to hrozný pohľad. A vy ste kto?“

„Ja som Irma Schelingová jej švagriná“, predstavila som sa pani Helene Kordovej, lebo tak sa pani volala. Možno mnohí poviete „NÁHODA „ ! Ja vonkoncom nie. Riadenie božie a jeho cesty nepoznajú hranice. Aj u nás to takto bolo. Dlho a dlho mi pani Helenka rozprávala o všetkom a detaily, ktoré mal svet vedieť. Preto ju aj dobrotivý Boh nechal tak dlho pri živote. Zomrela vlani ako 94 ročná. Na to všetko sa nikdy nezabúda.

Irma Schelingová

/júl 2012/ Zapísal: Jozef Habovštiak